

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny**

Warszawa, dnia 6 maja 2010 r.

Pani

Prof. dr hab. Barbara Kudrycka

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KNO-4100-05-01/2010
P/09/079

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministerstwo) wykonanie w 2009 r. budżetu państwa w cz. 28 – Nauka i cz. 38 - Szkolnictwo wyższe oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 kwietnia 2010 r., na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Pani Minister niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w cz. 28 – Nauka i w cz. 38 – Szkolnictwo wyższe oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.

W 2009 r. w cz. 28 zaplanowane dochody w wysokości 13.305,0 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 34.219,9 tys. zł (tj. w 257,2%), a w cz. 38 zaplanowane dochody w wysokości 1.540,0 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 3.927,1 tys. zł (tj. w 255%). Główną przyczyną uzyskania w 2009 r. dochodów znacznie większych od planowanych w obu częściach budżetu państwa był zwrot niewykorzystanych środków z lat ubiegłych.

W 2009 r. w cz. 28 zaplanowane wydatki w wysokości 4.781.178,7 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 4.568.221,5 tys. zł (tj. w 95,6% planu po zmianach), a w cz. 38 zaplanowane wydatki w wysokości 9.657.846,9 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 9.602.976,8 tys. zł (tj. w 99,4% planu po zmianach). Niepełne wykonanie wydatków

w cz. 28 spowodowane zostało głównie opóźnieniami w realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności: w cz. 28 - wykonanie wydatków w planowanej wysokości na realizację projektów badawczych w dziedzinie nauk przyrodniczych, technicznych i społecznych oraz realizację wniosków NIK, sformułowanych po kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r., a w cz. 38 - wykonanie wydatków w planowanej wysokości na dotacje podmiotowe dla szkół wyższych na działalność dydaktyczną oraz na pomoc materialną dla studentów i doktorantów. Dochody budżetowe były rzetelnie ewidencjonowane i terminowo odprowadzane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa.

Na finansowanie i współfinansowanie *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* planowano wydatkowanie kwoty 166.836,8 tys. zł, a wykorzystano kwotę 144.305 tys. zł, tj. 86,5%. Przyczyną niepełnego wykorzystania środków było późne uruchomienie przez Ministra Finansów środków z rezerwy celowej budżetu państwa (14 grudnia 2009 r.).

Na finansowanie i współfinansowanie *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* planowano wydatkowanie kwoty 195.825,6 tys. zł, a wykorzystano kwotę 171.585,2 tys. zł, tj. w 87,6%. Niepełne wykorzystanie środków było wynikiem opóźnień w realizacji umów przez beneficjentów, spowodowane przedłużającymi się procedurami o udzielenie zamówień publicznych oraz opóźnień w składaniu wniosków o płatność.

NIK pozytywnie ocenia współfinansowanie przez Ministerstwo projektów realizowanych w ramach *Regionalnych Programów Operacyjnych* (RPO). Nieplanowane w ustawie budżetowej wydatki na współfinansowanie projektów RPO zrealizowano w kwocie 24.633 tys. zł, tj. w 94,3% środków przyznanych z rezerw celowych budżetu państwa. Spośród 18 realizowanych projektów w ośmiu przypadkach (44,4%) środki zostały wykorzystane w 100%, w pozostałych zbadanych przypadkach przyczynami zwrotu niewykorzystanych środków były: konieczność przeprowadzenia nieplanowanych robót dodatkowych oraz zbyt późne wydanie pozwolenia na budowę.

Plan finansowy Funduszu Nauki i Technologii Polskiej w 2009 r. po stronie przychodów wykonany został w kwocie 101.860,1 tys. zł (tj. w 42,4%), a po stronie wydatków w kwocie 60.039,4 tys. zł (tj. w 25%). W 2009 r. Fundusz dysponował środkami w wysokości 152.371 tys. zł, a stan środków na koniec roku wynosił 92.331,6 tys. zł.

Przyczyną niewykonania planu przychodów Funduszu były niższe od zakładanych przychody budżetu państwa z prywatyzacji. Głównymi przyczynami niskiego wykonania wydatków Funduszu była przewlekłość procedur przetargowych oraz przekazanie przez Ministerstwo środków finansowych w terminach uniemożliwiających ich wykonanie w 2009 r. (w grudniu 2009 r. przekazano beneficjentom kwotę 60 mln zł).

Zrealizowany został wniosek pokontrolny NIK, sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r., dotyczący wykazywania w sprawozdaniach Rb-28 jedynie zobowiązań dotyczących okresu sprawozdawczego oraz wniosek dotyczący ewidencjonowania zaangażowania wydatków budżetowych, wynikającego z podpisanych umów wieloletnich na kontach pozabilansowych. Zrealizowany został także wniosek NIK dotyczący przekazywania dotacji celowych na podstawie umów określających cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację środki dotacji są przekazywane. W 2009 r. środki finansowe na realizację przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) na realizację programów strategicznych *Krajowego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych* oraz na realizację zadań określonych w art. 5 ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 115, poz. 789, ze zm.) zostały przekazane na podstawie umowy zawartej pomiędzy ministerstwem a NCBR w dniu 25 sierpnia 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych (w odniesieniu do rocznych i bieżących sprawozdań budżetowych) oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania w Ministerstwie systemu kontroli finansowej. Ocena powyższa wynika z badania systemu rachunkowości, przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych oraz bezpośredniego badania 137 dowodów i zapisów księgowych o łącznej wartości 9.624,9 tys. zł, z tego 132 dowodów wybranych metodą statystyczną uwzględniającą prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji oraz pięć dowodów wybranych celowo.

W zakresie rzetelności zapisów księgowych mającej wpływ na bieżące i roczne sprawozdania budżetowe (badanie wiarygodności) oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych Ministerstwa (dysponenta III stopnia) w odniesieniu do sprawozdań rocznych Rb-28, Rb-27, Rb-23, Rb-N, Rb-Z wydano opinię pozytywną. Sprawozdania budżetowe z cz. 28 i cz. 38 były sporządzane prawidłowo i terminowo.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jako dysponent cz. 28 i cz. 38 budżetu państwa, zgodnie z art. 124 pkt 9 ustawy o finansach publicznych, zgłosił do projektu

ustawy budżetowej na 2009 r. w ramach budżetu zadaniowego, zadania Ministerstwa w ramach sześciu funkcjach państwa, tj. w cz. 28 w ramach funkcji: *10. Wspieranie rozwoju nauki polskiej* i *22. Tworzenie i koordynacja polityki*, a w cz. 39 w ramach funkcji: *3. Działalność edukacyjna, wychowawcza i opiekuńcza państwa*, *11. Działalność na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa zewnętrznego i nienaruszalności granic*, *13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny*, *15. Prowadzenie polityki zagranicznej* i *22 Tworzenie i koordynacja polityki*.

Do kontroli wybrano w cz. 28 podzadanie *10.4.1. Program wieloletni – Ekspozycja Centrum Nauki Kopernik*, w ramach zadania *10.4. Upowszechnianie, promocja oraz popularyzacja nauki* i funkcji *10. Wspieranie rozwoju nauki polskiej*, a w cz. 38 – podzadanie *15.3.1. Promocja języka i kultury polskiej*, w ramach zadania *15.3 Promocja RP za granicą* i funkcji *15. Prowadzenie polityki zagranicznej*. Dla monitorowania osiągania celów ww. podzadań zaplanowano mierniki odpowiednio: *oddane do użytku urządzenia ekspozycji stałej i programy planetarium* oraz *liczba osób przystępujących do egzaminu ze znajomości języka polskiego jako obcego*. Mierniki zaplanowane zostały rzetelnie (odpowiednio: 20%, 14%), a cele w ww. podzadaniach zrealizowane zostały odpowiednio w 19,2% i 14,2%.

* * *

Przedkładając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie skutecznych działań umożliwiających pełne wykorzystanie środków budżetowych oraz środków z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej na naukę, w tym na finansowanie zadań z udziałem środków z UE.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pani Minister o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Minister prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.